

Πάμε στον Περίπατο της Ακρόπολης

Οδοιπορικό του μαθητή

**Υπουργείο Πολιτισμού
Υπηρεσία Συντήρησης Μνημείων Ακρόπολης
Α' Εφορεία Προϊστορικών & Κλασικών Αρχαιοτήτων
Τομέας Ενημέρωσης & Εκπαίδευσης**

Ο Περίπατος της Ακρόπολης τον 2ο αιώνα μ.Χ.

1. Κλεψύδρα	8. Θέατρο Διονύσου
2. Ιερό Απόλλωνα	9. Ναοί Διονύσου
3. Ιερό Διός	10. Χορ. Μνημείο Θρασύλλου
4. Ιερό Πανός & Νυμφών	11. Χορ. Μνημείο Νικία
5. Ιερό Αφροδίτης & Έρωτα	12. Ασκληπιείο
6. Αγλαύρειο	13. Στοά Ευμένους
7. Ωδείο Περικλή	14. Ωδείο Ηρώδη Αττικού

Άνοιξε τα μάτια του κι ευχήθηκε αυτή τη φορά να έχει έξω ξημερώσει. Τρεις φορές είχε ξυπνήσει κατά τη διάρκεια της νύχτας νομίζοντας ότι είχε φθάσει το πρωί. Τόσο μεγάλη ήταν η ανυπομονησία του γι' αυτήν την ημέρα! Ο παιδαγωγός του, ο Φοίνικας, του είχε υποσχεθεί ότι σήμερα θα τον πήγαινε επιτέλους στο ιερό του Ασκληπιού, κάτω από την Ακρόπολη. Εκεί θα μπορούσε να παρακαλέσει το θεό, προστάτη της ιατρικής, να πραγματοποιήσει το μεγάλο του όνειρο· να γίνει μία μέρα κι αυτός γιατρός, να βοηθάει τους συνανθρώπους του, να ανακουφίζει τον πόνο και να θεραπεύει ακόμα και τις πιο δύσκολες και βαρειές ασθένειες! Ήταν σίγουρος ότι ο θεός-θεραπευτής θα πραγματοποιούσε την ευχή του ...

Ο Φοίνικας τού είχε πει ότι ο Ασκληπιός ήταν ο παλαιότερος και καλύτερος γιατρός που υπήρξε ποτέ, ξεπερνώντας σε ικανότητες κάθε άλλον. Λέγεται μάλιστα ότι μπορούσε ακόμη και τους νεκρούς να ανασταίνει, γι' αυτό και ο θεός του Κάτω Κόσμου, ο Άδης, παραπονέθηκε κάποτε στο Δία ότι ο Ασκληπιός είχε μειώσει σημαντικά τον αριθμό των ανθρώπων που κατοικούσαν στο βασίλειο του, το οποίο κινδύνευε πια να ερημωθεί! Αυτός ήταν ο λόγος που ο Δίας έστειλε έναν κεραυνό και σκότωσε τον Ασκληπιό, προκειμένου να διαφυλαχθεί η ισορροπία των φυσικών νόμων που καθορίζουν τη ζωή και το θάνατο των ανθρώπων.

Όλοι αυτοί οι μύθοι για τη ζωή και τις ικανότητες του μεγάλου γιατρού είχαν εξάψει τη φαντασία του μικρού Μένωνα που περίμενε με αγωνία την ημέρα της πρώτης επίσκεψης του στο Ασκληπιείο, Ιερό του θεού και παλαιότερο θεραπευτήριο της Αθήνας. Και να που η ημέρα αυτή έφθασε!

Μέσα σε λίγα λεπτά ο Μένων είχε σηκωθεί από το κρεβάτι του, είχε φορέσει τον καινούριο χιτώνα που είχε υφάνει γι' αυτόν η μεγαλύτερη αδερφή του, η Αλκινόη –δώρο για τα γενέθλια του– και ύστερα από ένα λιτό πρωινό γεύμα είχε βγει γρήγορα έξω, στην εσωτερική αυλή του σπιτιού, για να συναντήσει τον Φοίνικα. Όμως εκεί τον περίμενε μία δυσάρεστη έκπληξη. Η Φρασίκλεια, η πιο ηλικιωμένη και πιστή υπηρέτρια της οικογένειας, φάνηκε στον επάνω όροφο, όπου βρίσκονταν όλα τα υπνοδωμάτια του σπιτιού. Έβγαινε από το δωμάτιο του Φοίνικα σέρνοντας όσο πιο γρήγορα μπορούσε τα γέρικα πόδια της. Δυστυχώς ο παιδαγωγός του Μένωνα είχε αρρωστήσει την προηγούμενη νύχτα και ήταν αδύνατο να σηκωθεί από το κρεβάτι του, πόσο μάλλον να τον συνοδεύσει στο Ασκληπιείο.

Το Ασκληπιείο
έως και τον 2ο αιώνα μ.Χ.

Το παιδί αισθάνθηκε μέσα του τεράστια απογοήτευση. Δεν πίστευε στα αυτιά του! Η ημέρα που με τόση αγωνία περίμενε είχε φθάσει, αλλά η επίσκεψη στο Ασκληπιείο κινδύνευε να ματαιωθεί. Όχι αυτό δεν θα το άφηνε να συμβεί! Είχε ήδη πάρει την απόφασή του. Μπορεί ο Φοίνικας να μην ερχόταν μαζί του, αλλά εκείνος θα πήγαινε έστω και μόνος του να βρει το Ιερό του θεού. Χωρίς δεύτερη σκέψη προχώρησε προς την εξώπορτα και την ώρα που η Φρασίκλεια έμπαινε στην κουζίνα, γλίστρησε έξω από το σπίτι κι άρχισε να τρέχει στο στενό δρομάκι που οδηγούσε προς το κέντρο της πόλης. Η περιπέτεια ξεκινούσε ...

Όσο απομακρυνόταν από τη γειτονιά του, τη Μελίτη, που βρισκόταν στη δυτική πλευρά της πόλης, τόσο μεγάλωνε η περιέργειά του για όλα τα καινούρια μέρη που θα γνώριζε. Είχε πια φθάσει κοντά στην αγορά, την οποία είχε επισκεφθεί αρκετές φορές με τον πατέρα του. Επιτάχυνε το βήμα του για να αφήσει γρήγορα στα αριστερά του τη θορυβώδη κίνηση του πιο εμπορικού μέρους της πόλης και στη συνέχεια ακολούθησε προς τα δεξιά έναν ανηφορικό δρόμο που συνάντησε μπροστά του. Έμοιαζε να οδηγεί προς την Ακρόπολη! Για να είναι όμως σίγουρος σκέφθηκε να ρωτήσει δύο παιδιά, αρκετά μεγαλύτερα από αυτόν, που είδε να προχωρούν προς το μέρος του, από την αντίθετη κατεύθυνση.

Οι δύο νεαροί όχι μόνον του απάντησαν ότι είχε πάρει το σωστό δρόμο, αλλά πρόθυμα του εξήγησαν ότι επρόκειτο για την Οδό των Παναθηναίων.

“Κατά τη διάρκεια των Παναθηναίων, της μεγάλης γιορτής της Αθηνάς, από εδώ περνάει η πομπή των πολιτών που ανεβαίνει στην Ακρόπολη για να παραδώσει στη θεά το δώρο της, έναν ολοκαίνουριο πέπλο” συνέχισαν να μιλούν τα παιδιά. Πόσο ζήλευε ο Μένων όλους όσους είχαν πάρει κάποια στιγμή μέρος στην ξεχωριστή αυτή γιορτή της πόλης! “Στο τέλος του δρόμου θα δεις ψηλά στο βράχο και την Κλεψύδρα, μία από τις σημαντικότερες πηγές της πόλης μας, όπως θα έχεις ακούσει” συμπλήρωσαν βιαστικά οι δύο νέοι, καθώς έφευγαν.

Ο Μένων συνέχισε το δρόμο του. Λαχανιασμένος από το γρήγορο περπάτημα και ιδρωμένος από το δυνατό ήλιο έφθασε τελικά ακριβώς κάτω από την Ακρόπολη. Είχε έρθει κι άλλη φορά ως εδώ μαζί με τον Φοίνικα, αλλά είναι αλήθεια πως τώρα όλα του φαίνονταν πιο μεγάλα κι επιβλητικά. Για μια στιγμή κοντοστάθηκε. Ακριβώς απέναντι του, κι αρκετά ψηλότερα από το σημείο στο οποίο βρισκόταν, είδε δύο γυναίκες να κατεβαίνουν κουβαλώντας στους ώμους αγγεία γεμάτα νερό. Προφανώς κάπου εκεί, σκαμμένη στο βράχο θα ήταν η σπηλιά μέσα στην οποία ανέβλυζε το νερό της πηγής, της Κλεψύδρας, σκέφθηκε ο Μένων κοιτάζοντας με απορία γύρω του. Στεκόταν σε ένα σημείο, όπου ο δρόμος διχαζόταν. Δεν ήταν σίγουρος για το ποιο μονοπάτι έπρεπε να διαλέξει. Προτίμησε αυτό που ανοιγόταν προς τα αριστερά του, κυρίως επειδή τον μάγεψε η εικόνα που αντίκριζε προς τη μεριά εκείνη. Δεξιά κι αριστερά του δρόμου υπήρχαν ένα σωρό δέντρα και λουλούδια. Ο αέρας μοσχοβολούσε. Μυρτιές, θυμάρια κι ελιές ήταν λίγα μόνο από τα φυτά που μπορούσε να αναγνωρίσει.

Η Κλεψύδρα σήμερα

Το Ιερό του Πανός και των Νυμφών

Σε λίγο είδε στα δεξιά του δρόμου, μέσα στο βράχο, μία σειρά από σπηλιές. Προχώρησε με διστακτικά βήματα προς την πρώτη σπηλιά και ξαφνικά άκουσε μια φωνή. “Καλωσήρθες στο Ιερό του Απόλλωνα Υποακραίου. Μην ξεχνάς ότι ο θεός Απόλλωνας ήταν ο πατέρας του Ασκληπιού, γι’ αυτό και είναι πρόθυμος να σε βοηθήσει να φθάσεις στον προορισμό σου”.

Ο Μένων ανοιγόκλεισε δυο-τρεις φορές τα μάτια του, μέχρι να μπορέσει να συνηθίσει το σκοτάδι και να διακρίνει τη μορφή ενός άνδρα καθισμένου στο βάθος της σπηλιάς. “Είμαι ο ιερέας του θεού Απόλλωνα” συνέχισε ο άνδρας “και μπορώ να σε συμβουλευσω πώς θα πας στο Ασκληπιείο”. “Ευχαριστώ πολύ” ψιθύρισε ο Μένων. “Είναι πολύ μακριά ακόμη το Ιερό του Ασκληπιού;”. “Βρίσκεται στη νότια κλιτύ της Ακρόπολης. Εσύ έχεις έρθει στη βόρεια, την κλιτύ με τα ιερά σπήλαια. Θα πρέπει λοιπόν να διασχίσεις όλη αυτή την πλευρά και μετά να φθάσεις εκεί που θέλεις. Πρόσεχε όμως, δεν πρέπει να ξεχάσεις κανένα χώρο λατρείας οποιουδήποτε θεού, γιατί τότε οι θεοί θα θυμώσουν και δεν θα σου επιτρέψουν να βρεις το Ασκληπιείο και να παρακαλέσεις το θεό για τη χάρη που θέλεις”. “Θα συναντήσω πολλά Ιερά στο δρόμο μου;” ρώτησε δειλά ο Μένων.

“Αυτό θα πρέπει να το ανακαλύψεις μόνος σου. Εγώ δεν μπορώ να σου πω τίποτε άλλο”, απάντησε ο ιερέας κι από το ύψος του ο Μένων κατάλαβε ότι έπρεπε να φύγει.

Πριν προλάβει όμως να κάνει μερικά βήματα ακόμη, είδε στα δεξιά του ένα δεύτερο σπήλαιο, πολύ κοντά στο πρώτο. Άραγε να λατρευόταν κι εδώ κάποιος θεός; Η απορία του λύθηκε αμέσως μόλις πρόσεξε ένα μικρό βωμό ακριβώς μπροστά στην είσοδο της σπηλιάς. Πρόκειται σίγουρα για κάποιο Ιερό, σκέφθηκε προχωρώντας προς τα μέσα.

Αυτή τη φορά είδε αμέσως τον ιερέα, με το μακρύ, λευκό του χιτώνα να στέκεται όρθιος, με την πλάτη στραμμένη προς την είσοδο. “Καλημέρα” μπόρεσε να αρθρώσει ντροπαλά ο Μένων. “Θα ήθελα να μάθω ...”.

“Γνωρίζω πολύ καλά ποιος είσαι και τί θέλεις να μάθεις”, απάντησε ο ιερέας γυρίζοντας προς το μέρος του παιδιού. “Έχεις έρθει στο Ιερό του Διός Ολυμπίου ή Αστραπαίου, του πατέρα θνητών και θεών.

Εγώ είμαι ο ιερέας του θεού και γνωρίζω πολύ περισσότερα από όσα φαντάζεσαι”. Ο Μένων δεν τόλμησε να τον διακόψει. “Πρέπει να περάσεις από δύο ακόμη ιερά σπήλαια της βόρειας πλευράς της Ακρόπολης, αφιερωμένα σε δύο διαφορετικούς θεούς και στη συνέχεια να προχωρήσεις προς

τα νότια μέχρι να φθάσεις στο μεγάλο θέατρο. Αυτά ήταν όσα είχα να σου πω”, είπε ο ιερέας και γύρισε πάλι προς το βάθος της σπηλιάς. Ο Μένων τον ευχαρίστησε χαμηλόφωνα και βιάστηκε να βγει από το σπήλαιο.

“Ο ιερέας του Δία μου φάνηκε πολύ αυστηρός, αλλά σίγουρα στάθηκα τυχερός που βρήκα και αυτόν και τον ιερέα του Απόλλωνα και μου εξήγησαν τόσα πράγματα. Πολύ σπάνια θα πρέπει να βρίσκει κανείς εδώ τους ιερείς, αν δεν είναι κάποια γιορτή” σκέφθηκε το παιδί. Και αυτό που ανέφερε για το μεγάλο θέατρο, σίγουρα κάτι του θύμιζε. Μάλλον θα του είχε μιλήσει ο Φοίνικας. Όμως τώρα δεν είχε και πολύ χρόνο να το σκεφθεί. Άλλωστε έβλεπε ήδη μία ακόμη σπηλιά μπροστά του. Ή μάλλον όχι.

Το Ιερό της Αφροδίτης & του Έρωτα

Κοιτάζοντας καλύτερα, κατάλαβε ότι ήταν τρεις μικρότερες σπηλιές, η μία δίπλα στην άλλη. Πέρασε διαδοχικά από κάθε μία, χωρίς όμως να συναντήσει κανέναν. Ωστόσο παρατήρησε ότι στα τοιχώματα υπήρχαν μικρά ανοίγματα, σαν σκαμμένες στο βράχο τρύπες, μέσα στις οποίες ήταν τοποθετημένα ειδώλια αφιερωμένα στο θεό Πάνα και τις Νύμφες. Δεν είχε λοιπόν καμία αμφιβολία ότι είχε φθάσει και στο τρίτο Ιερό. Βιαστικός συνέχισε το μονοπάτι που θα τον οδηγούσε στον επόμενο θεό. Ήταν πια σίγουρος πως ο δρόμος αυτός που ακολουθούσε γύρω από την Ακρόπολη, ήταν ο Περίπατος. Του είχε μιλήσει για αυτόν ο Φοίνικας. Του είχε πει πόσο όμορφος ήταν ειδικά σε αυτήν, τη βόρεια πλευρά του. Ωστόσο το τοπίο που έβλεπε γύρω του ξεπερνούσε κάθε φαντασία. Είχε ήδη όμως περπατήσει αρκετά και σκεφτικός, όπως ήταν φοβήθηκε μήπως είχε προσπεράσει κάποια σπηλιά χωρίς να το προσέξει.

Σύμφωνα με τα λόγια του ιερέα έπρεπε να υπάρχει ένα ακόμη ιερό σ' αυτή τη βόρεια πλευρά της Ακρόπολης. Σε ποιόν άραγε θεό να ήταν αφιερωμένο;

Τις σκέψεις του ήρθε να διακόψει μία μελωδική φωνή που ακούστηκε από πίσω του. "Γιατί άργησες τόσο; Σε περιμέναμε νωρίτερα!". Τρεις πανέμορφες κοπέλες είχαν ξεπροβάλλει στην άκρη ενός βράχου, αρκετά ψηλότερα από το σημείο που στεκόταν ο Μένων. Πλησιάζοντας προς το μέρος τους, αντίκρισε και το τέταρτο Ιερό.

Ακριβώς επάνω από αυτό, μέσα από τα τείχη της Ακρόπολης, ξεχώριζε ένας από τους κομψότερους και ομορφότερους ναούς του Ιερού Βράχου. Τον είχε δει επανειλημμένως από μακριά, έτσι όπως φαινόταν από το κέντρο της πόλης. Ήταν το Ερέχθειο.

“Έχεις φθάσει στο Ιερό της Αφροδίτης και του φτερωτού γιου της, του Έρωτα” είπε χαμογελαστά η μία από τις κοπέλες, ιέρειες της θεάς. “Πέρασες μπροστά από ένα ακόμη σπήλαιο χωρίς να το δεις.

Ευτυχώς δεν ήταν αφιερωμένο σε κάποιο θεό κι έτσι μπορείς να συνεχίσεις κανονικά την πορεία σου προς τον Ασκληπιό! Θα πρέπει όμως να έχεις κουραστεί από τόσο περπάτημα. Αν θέλεις μπορείς να καθίσεις λίγο εδώ μαζί μας”.

“Σας ευχαριστώ πολύ” είπε ο Μένων, “αλλά δεν βλέπω την ώρα να πάω στο Ασκληπιείο!”. “Έχεις αρκετό δρόμο μπροστά σου! Υπάρχει ακόμα ένα σπήλαιο, το οποίο θα συναντήσεις στην ανατολική πλευρά της Ακρόπολης.

Είναι πολύ μεγάλο, αλλά δεν είναι αφιερωμένο στη λατρεία κάποιου θεού, οπότε δεν θα χρειαστεί να το επισκεφθείς. Ονομάζεται Αγλαύρειο, από την Άγλαυρο, κόρη ενός πολύ παλιού βασιλιά της Αθήνας, του Κέκροπα.

Στο χώρο αυτό, όπως θα έχεις ίσως ακούσει, δίνουν όρκο οι Αθηναίοι έφηβοι ότι θα υπηρετούν πιστά την πατρίδα τους. Εκεί θα ορκιστείς κι εσύ μια μέρα, όταν μεγαλώσεις λίγο ακόμη. Αφήνοντας πίσω σου το Αγλαύρειο, θα πρέπει να προχωρήσεις μέχρι τη νότια πλευρά, ακολουθώντας πάντα τον Περίπατο. Θα δεις στα αριστερά σου πρώτα ένα κλειστό κτήριο με περίεργη στέγη. Αυτό είναι το πρώτο και παλαιότερο ωδείο της πόλης, το Ωδείο του Περικλή, όπου διοργανώνονται μουσικοί αγώνες κατά τη διάρκεια εορτών. Στη συνέχεια ο δρόμος θα σε οδηγήσει στο θέατρο του θεού Διονύσου. Δίπλα του βρίσκεται το Ασκληπιείο”.

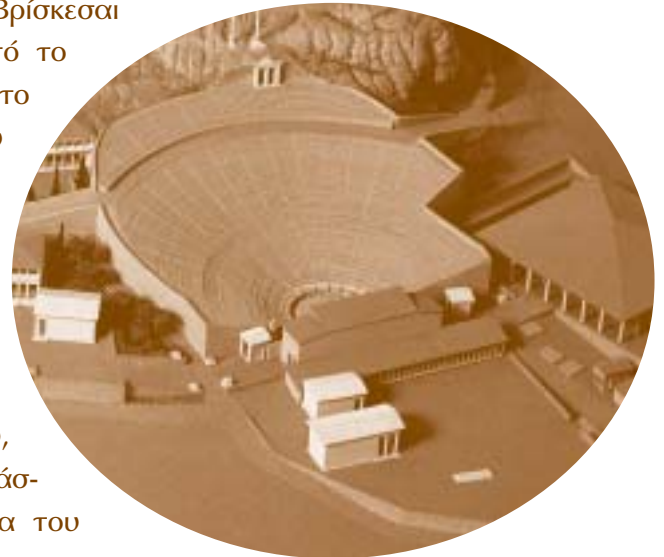
Το Ωδείο του Περικλή

Άποψη του Διονυσιακού Θεάτρου
από τα νότια

Ο Μένων πετούσε από τη χαρά του. Η κούραση που είχε αρχίσει να αισθάνεται, έσβησε αμέσως. Στο λεπτό ευχαρίστησε τις ιέρειες της θεάς Αφροδίτης και ξαναπήρε το μονοπάτι, σχεδόν τρέχοντας. Αυτή τη φορά το περπάτημα ήταν περισσότερο από ό,τι υπολόγιζε και ο δρόμος στη ρίζα του Ιερού Βράχου της Ακρόπολης γινόταν πιο απότομος, καθώς έστριβε προς τα ανατολικά. Προχωρώντας λίγο ακόμη είδε στα δεξιά του το μεγάλο σπήλαιο, για το οποίο του μίλησε η ιέρεια. Μία μικρή σκάλα οδηγούσε σε αυτό, ενώ αμέσως στα αριστερά διέκρινε τον περίβολο του μικρού Ιερού, του Αγλαυρείου. Πόσο θα ήθελε να πλησιάσει περισσότερο, να σκαρφαλώσει και να δει τι έκρυβε μέσα της η σπηλιά! Όμως τώρα βιαζόταν. “Υπομονή” σκέφθηκε “σε μερικά χρόνια που θα δώσω κι εγώ εδώ τον όρκο αιώνιας πίστης στην πατρίδα μου, θα μπορέσω να ικανοποιήσω την περιέργειά μου!” και συνέχισε το μονοπάτι προσέχοντας πάντα μην παραπατήσει στο βραχώδες έδαφος. Σε λίγο όμως τα πράγματα άλλαξαν. Η ησυχία και η σχετική απομόνωση που διέκρινε τη βόρεια και την ανατολική πλευρά έδωσαν τη θέση τους στην πολύβουη ατμόσφαιρα της νότιας πλαγιάς της Ακρόπολης. Το τοπίο γινόταν πιο ήρεμο, το έδαφος πιο ομαλό, ακόμα και η βλάστηση φαινόταν εδώ λιγότερο άγρια. Αμέσως ξεχώρισε χαμηλότερα, στα αριστερά του δρόμου το Ωδείο του Περικλή, για το οποίο του είχε μιλήσει η ιέρεια. Εκείνο όμως που τον άφησε κατάπληκτο ήταν το θέατρο του Διονύσου, έτσι όπως το είδε να ανοίγεται μπροστά του.

Αυτό λοιπόν ήταν το μεγάλο θέατρο, στο οποίο είχε αναφερθεί ο ιερέας του Δία. Πράγματι φαινόταν τεράστιο. Και πόσα πολλά καθίσματα! Τα περισσότερα ήταν λίθινα και κάλυπταν ένα μεγάλο μέρος της πλαγιάς του βράχου. Ο Περίπατος μάλιστα περνούσε ανάμεσα από τα καθίσματα στο ψηλότερο μέρος του θεάτρου. Ο Μένων το έβρισκε πολύ διασκεδαστικό να στέκεται εκεί ψηλά, στην κορυφή του θεάτρου, όπου τελείωνε το μεγαλύτερο τμήμα του χώρου για τους θεατές και να κοιτάζει προς τα κάτω. Ξαφνικά πρόσεξε έναν άνδρα πολύ πιο χαμηλά, σχεδόν στην πρώτη σειρά των καθισμάτων, ο οποίος κουνούσε τα χέρια του, κάνοντας νόημα στο παιδί να κατέβει προς το μέρος του. Τα καθίσματα τα διέκοπταν κάθετα μικρές σκάλες, διαιρώντας έτσι το θέατρο σε μικρότερα τμήματα, τις κερκίδες. Ο Μένων κουτρουβάλησε γρήγορα τα σκαλοπάτια και βρέθηκε αμέσως κοντά στον άνδρα που τον περίμενε χαμογελαστός. “Πρέπει να είσαι πολύ χαρούμενος” του είπε εκείνος. “Βρίσκεσαι στο Διονυσιακό θέατρο, την τελευταία σου στάση πριν από το Ασκληπιείο. Εδώ στο χώρο αυτό, διοργανώνονται μία φορά το χρόνο, στη διάρκεια των Μεγάλων Διονυσίων, της γιορτής του θεού Διονύσου, θεατρικοί αγώνες, που διαρκούν τρεις ημέρες”. “Τι ακριβώς γίνεται σε αυτούς τους αγώνες;” ρώτησε με περιέργεια το παιδί. “Διαγωνίζονται τρεις ποιητές και ο καθένας παρουσιάζει τέσσερα έργα μαζί. Οι παραστάσεις αρχίζουν από πολύ νωρίς το πρωί κάθε μέρα και όταν τελειώσουν και παρουσιαστούν όλα τα έργα, γίνεται η επιλογή του νικητή. Το βραβείο είναι ένα στεφάνι από φύλλα κισσού, ιερού φυτού του Διονύσου, και η απόφαση των κριτών χαράσσεται σε μία πλάκα που περιέχει κατάλογο με τα ονόματα του ποιητή και των υπολοίπων συντελεστών της παράστασης.

Το Ιερό του Διονύσου Ελευθερέως

—εχωριστή βέβαια θέση ανάμεσα σε αυτούς κατέχει ο χορηγός του έργου, δηλαδή ο πλούσιος εκείνος Αθηναίος πολίτης που ανέλαβε την κάλυψη των εξόδων της παράστασης. Μάλιστα οι χορηγοί-νικητές των θεατρικών αγώνων, παίρνουν ως έπαθλο ένα χάλκινο λέβητα κι ένα χάλκινο τρίποδα, πάνω στον οποίο αυτός τοποθετείται. Αυτά τα έπαθλα οι χορηγοί συνήθως τα προσφέρουν στην πόλη ως αναμνηστικά της νίκης τους. Για να τα προβάλουν καλύτερα τα τοποθετούν επάνω σε σε υψηλούς κίονες ή μικρά οικοδομήματα, όπως αυτά που βλέπεις εκεί στην κορυφή του θεάτρου”, είπε ο άνδρας δείχνοντας προς το σημείο που τελείωναν τα καθίσματα.

Πραγματικά λίγο ψηλότερα από το μέρος που στεκόταν νωρίτερα ο Μένων, αρκετά πιο πάνω από το ύψος του Περιπάτου, μπορούσε το παιδί να διακρίνει αρκετούς χάλκινους τρίποδες. Ιδιαίτερη εντύπωση του έκανε ένας τρίποδας στημένος επάνω από μία κλειστή πόρτα. “Φαίνεται σαν να υπάρχει μία σπηλιά πίσω από αυτήν εκεί την πόρτα, σαν να είναι σκαλισμένος μέσα στο βράχο ο χώρος πίσω της” είπε ο Μένων. “Έχεις δίκιο. Πρόκειται

για το χορηγικό μνημείο του Θρασύλλου, ενός πλούσιου συμπολίτη μας που κέρδισε ως χορηγός στους θεατρικούς αγώνες, πριν από μερικά χρόνια. Ένα άλλο χορηγικό μνημείο, του Νικία, μοιάζει με μικρό ναό. Βρίσκεται αριστερά μας, πίσω

από τον τοίχο του θεάτρου, αλλά δυστυχώς δεν μπορείς να το δεις από εδώ χαμηλά που βρισκόμαστε. Ξέρεις ότι υπάρχει εδώ κοντά ένας ολόκληρος δρόμος με παρόμοια χορηγικά μνημεία; Λέγεται οδός Τριπόδων, από τους πολλούς τρίποδες που έχουν τοποθετήσει κατά μήκος της οι νικητές-χορηγοί.

Αν περάσεις από εκεί, μην ξεχάσεις να δεις το μνημείο του Λυσικράτη που είναι ένα από τα ομορφότερα στο είδος του”.

Το μνημείο του Θρασύλλου και ψηλότερα οι 2 χορηγικοί κίονες των ρωμαϊκών χρόνων.

“Κι αυτό το μεγάλο οικοδόμημα εδώ μπροστά μας σε τι χρησιμεύει;” τον διέκοψε πάλι ο Μένων. “Είναι η σκηνή του θεάτρου, εκεί όπου εμφανίζονται οι υποκριτές του κάθε έργου, ενώ σε αυτόν τον κυκλικό χώρο, την ορχήστρα, στέκονται οι χορευτές. Όσο για όλην αυτήν την πλαγιά του βράχου προς τα πάνω που καλύπτεται από τα καθίσματα για τους θεατές, ονομάζεται κούλον, λόγω του σχήματός της”. Και συνέχισε: “Πριν φύγεις όμως από εδώ θα πρέπει να επισκεφθείς και το Ιερό του Διονύσου, όπου είμαι ιερέας. Βρίσκεται πολύ κοντά στο θέατρο, ακριβώς πίσω από τη σκηνή του. Ας μη χάνουμε όμως χρόνο. Ακολουθήσε με!”.

Με γρήγορα βήματα ο ιερέας βγήκε από το χώρο του θεάτρου και αφού προχώρησε λίγα μέτρα πιο κάτω μπήκε μέσα σε έναν περίβολο, όπου όπως κατάλαβε ο Μένων ήταν το Ιερό του θεού. “Όπως βλέπεις υπάρχουν δύο ναοί του Διονύσου, ένας παλαιότερος και λίγο μικρότερος και κοντά του ένας δεύτερος ναός νεότερος, μέσα στον οποίο βρίσκεται και το χρυσελεφάντινο άγαλμα του θεού. Αυτή η στοά που βλέπεις δίπλα στον αρχαιότερο ναό, βρίσκεται ακριβώς πίσω από τη σκηνή του Διονυσιακού θεάτρου, οι τοίχοι τους εφάπτονται. Πρόσεξε και εκείνον το μεγάλο βωμό στο νοτιότερο τμήμα του Ιερού. Πόσα πράγματα θα μπορούσα να σου δείξω ακόμη! Μακάρι να είχαμε λίγο περισσότερο χρόνο. Όμως πολύ φοβάμαι πως έχεις ήδη αργήσει αρκετά για το Ασκληπιείο”. “Η στάση αυτή στο θέατρο και το Ιερό του Διονύσου πραγματικά είχε πολύ ενδιαφέρον. Υπόσχομαι ότι θα ξαναέρθω σύντομα. Σας ευχαριστώ πολύ για όλα όσα μου δείξατε” απάντησε το παιδί κι έφυγε ακολουθώντας πίσω τον ίδιο δρόμο που τον οδήγησε στο θέατρο. Μέσα σε λίγα λεπτά είχε ανεβει πάλι βιαστικά τα σκαλιά ανάμεσα στα καθίσματα και είχε βρεθεί ξανά στον Περίπατο.

Συνεχίζοντας το περπάτημα κι αφήνοντας πίσω του το Διονυσιακό θέατρο, αισθάνθηκε την καρδιά του να χτυπά ολοένα και πιο δυνατά. Καταλάβαινε πως πλησίαζε πια στον προορισμό του. Ένα αεράκι δροσιάς τού χαϊδεψε το πρόσωπο, καθώς προχωρούσε στο σκιερό δρόμο. Δύο άνδρες, ένας ηλικιωμένος κι ένας αρκετά νεότερος τον προσπέρασαν και χάθηκαν δεξιά, εκεί όπου θα πρέπει να βρισκόταν η είσοδος του Ιερού.

Με διστακτικά βήματα ο Μένων τους ακολούθησε, πέρασε κάτω από ένα πρότυλο και πραγματικά βρέθηκε μέσα σε μια αυλή. Κόσμος αρκετός πηγαινοερχόταν κυρίως στο βάθος της, όπου υπήρχε ένα κτήριο με τη μορφή στοάς, ενώ ένα δεύτερο, πιο χαμηλό υψωνόταν αμέσως αριστερά του, καθώς μπήκε στην αυλή. “Αυτός θα πρέπει να είναι ο ναός του Ασκληπιού” σκέφθηκε ενθουσιασμένος ο Μένων κρίνοντας από το βωμό που έβλεπε απέναντι από την είσοδό του. “Πολύ σωστά σκέφθηκες” τον διαβεβαίωσε μία βραχνή φωνή από πίσω του. Τρομαγμένος στράφηκε να δει ποιος είχε διαβάσει τη σκέψη του! “Μη φοβάσαι. Είμαι ο ιερέας του θεού Ασκληπιού και σε περιμένω εδώ κι αρκετή ώρα. Ελπίζω να ευχαριστήθηκες τη βόλτα σου γύρω από την Ακρόπολη και να μην κουράστηκες πολύ μέχρι εδώ”. Ο Μένων κούνησε απλώς πάνω- κάτω το κεφάλι του σε μία καταφατική απάντηση, χωρίς όμως να βγάλει μιλιιά. Μήπως μπορούσε άλλωστε; Η χαρά αλλά κι η αγωνία του τώρα που καταλάβαινε ότι πλησίαζε η ώρα να παρακαλέσει το θεό για τη χάρη του, ήταν τόση ώστε δεν μπορούσε να αρθρώσει ούτε λέξη.

“Πριν να πάμε στο ναό, έλα να δεις από κοντά το Εγκοιμητήριο” συνέχισε ο ιερέας, προχωρώντας προς το κτήριο που έμοιαζε με στοά. “Εδώ είναι ο κατεξοχήν χώρος θεραπείας των ασθενών. Στο εσωτερικό του, σε μια μικρή σπηλιά αναβλύζει καθαρό νερό. Μ’ αυτό πρέπει να πλυθούν οι ασθενείς, στους οποίους θα εμφανιστεί ο θεός, ενώ κοιμούνται, για να τους υποδείξει τον τρόπο της θεραπείας τους. Υπάρχει κι άλλο ένα κτήριο, δίπλα από το Εγκοιμητήριο, εκεί αριστερά στο βάθος, μία δεύτερη στοά, όπου μένουν οι επισκέπτες, ένα είδος ξενώνα. Αυτά όμως θα τα δούμε αργότερα. Τώρα έλα να μπούμε στο ναό του θεού. Είσαι έτοιμος;”

Το Ασκληπιείο
έως και τον 2ο αιώνα μ.Χ.

Η καρδιά του Μένωνα κόντευε να σπάσει. Και ξαφνικά καθώς είχε φθάσει στο κατώφλι του ναού κι ετοιμαζόταν να απαντήσει στον ιερέα ότι ήταν πανέτοιμος για τη μεγάλη στιγμή, αισθάνθηκε ένα χέρι να τον ταρακουνάει δυνατά και μία γνωστή φωνή να του φωνάζει στο αυτί: “Ελα Μένων, ξύπνησε! Το παράκανες σήμερα με τον ύπνο!” Άνοιξε τα μάτια του κι αντίκρισε από πάνω του το γελαστό πρόσωπο του Φοίνικα που τον επανέφερε στην πραγματικότητα. “Σήκω γρήγορα κι ετοιμάσου. Άργησες να κοιμηθείς χθες βράδυ που συζητούσαμε για το Ασκληπιείο και τον Περίπατο της Ακρόπολης και τώρα δεν μπορείς να ανοίξεις τα μάτια σου. Όμως έχεις να δεις πολλά κι ενδιαφέροντα πράγματα σήμερα. Θα σε πάω σε όλα τα μέρη για τα οποία σου μίλησα χθες· στα Ιερά της βόρειας κλιτύς, στο Ωδείο του Περικλή, στο θέατρο του Διονύσου και βέβαια θα σου αφήσω το καλύτερο για το τέλος! Το Ασκληπιείο, όπου θα παρακαλέσεις το θεό για τη χάρη σου. Όμως βιάσου τώρα! Μην καθυστερείς ούτε λεπτό! Ο Ασκληπιός μάς περιμένει ...

Ανάγλυφο του Ασκληπιού
από την Επίδαυρο (περ. 360 π.Χ.),
Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο

Το έντυπο αυτό έχει τη μορφή παραμυθιού και απευθύνεται στο μαθητή. Πρωταγωνιστής της ιστορίας είναι ο Μένων, ένα μικρό παιδί που ζει στην Αθήνα, στα τέλη του 4ου αιώνα π.Χ. (315-300 π.Χ.) και ακολουθεί τον Περίπατο γύρω από την Ακρόπολη, αναζητώντας το Ιερό του θεού Ασκληπιού. Το εκπαιδευτικό υλικό για τον Περίπατο της Ακρόπολης συμπληρώνεται από ένα δεύτερο έντυπο με τον ίδιο τίτλο, που απευθύνεται στον εκπαιδευτικό και περιγράφει την τοπογραφία της βόρειας και νότιας κλιτύς της Ακρόπολης. Τα δύο έντυπα συνοδεύουν την εκπαιδευτική μουσειοσκευή “Πάμε στην Ακρόπολη”, μπορούν όμως να χρησιμοποιηθούν κι ανεξάρτητα από αυτήν.

Κείμενο, επιμέλεια: Ειρήνη Καϊμάρα

Σχέδιο Ακρόπολης: Μ. Κορρές • Σκίτσα: Ι. Μπενέκου

Φωτογραφίες: Ι. Τραυλός, Bildlexikon zur Topographie des antiken Athen, Tübingen 1971

Φωτογραφίες προπλάσμάτων: Σ. Μαυρομαμάτης • Καλλιτεχνική επιμέλεια: AltSys

Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλονται στην κα Κορνηλία Χατζηασάνη, για την πολύτιμη βοήθειά της στην ολοκλήρωση των δύο εντύπων. Για τις συμβουλές τους ευχαριστώ πολύ τους κ.κ. Α. Μάντη, Ε. Τουλούπα, Κ. Τσάκο, Μ. Κοντό και Ρ. Χριστοδουλοπούλου.

Τα αναστηλωτικά έργα στα μνημεία της Ακρόπολης συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

© Υπηρεσία Συντήρησης Μνημείων Ακρόπολης - Τομέας Ενημέρωσης & Εκπαίδευσης

ISBN: 960-214-763-6

